

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIA-77/12-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Bohumila Hrabala, Praha 8, Zenklova 52
Sídlo:	Zenklova 52/26, 180 00 Praha 8 - Libeň
IČO:	63 113 961
Identifikátor:	600 039 897
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Irenou Lhotkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Úřad městské části Praha 8, Zenklova 35/1, Praha 8 - Libeň
Místo inspekční činnosti:	Zenklova 52/26, 180 00 Praha 8 – Libeň Na Korábě 2, 180 00 Praha 8 - Libeň
Termín inspekční činnosti:	24. – 27. ledna 2012

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána v základní škole podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce (dále školský zákon).

Inspekční činnost byla provedena na základě podnětu zákonného zástupce žáka.

Aktuální stav školy

Příspěvková organizace vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. V roce 2008 se sloučila se Základní školou, Praha 8, Na Korábě 2 a do této budovy přemístila druhý stupeň. Žákům prvního stupně jsou určeny prostory v Zenklově ulici. Dlouhodobě je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

V době inspekce se v 28 třídách vzdělávalo 680 žáků. Ti se učí podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Škola jazyků a informačních technologií* (dále ŠVP). V 1. ročníku je vyučována hudební výchova v anglickém jazyce. Škola eviduje 60 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), 45 žáků mimořádně nadaných

a 45 žáků – cizinců. Výuku zajišťuje 41 pedagogů, z nichž 8 nespĺňuje stanovené požadavky pro přímou pedagogickou činnost. Pět učitelů je do tří let praxe.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávací nabídka koresponduje se zaměřením školy na cizí jazyky a informační a komunikační technologie. V učebním plánu ŠVP je disponibilní časová dotace vhodně využita na posílení povinných a volitelných předmětů orientovaných na německý, francouzský, ruský a španělský jazyk. Pro zatraktivnění vzdělávání učitelé zařazují třídní a celoškolní projekty (např. Sportovní den, vánoční Praha). Škola se zapojila v období předcházejících tří let i do projektů *Zkvalitňování jazykových a počítačových dovedností žáků 2. stupně ZŠ* a *Virtuální škola pro mimořádně nadané žáky*. Různorodou nabídkou zájmových útvarů (např. sportovní, hudební, dramatický, keramika, informatika, jazykový) vede žáky k smysluplnému trávení volného času. Realizuje krajské a celostátní akce *Zdravé zuby*, *Ovoce a mléko do škol* zaměřených na zdravý životní styl.

Žáci pracovali ve vyučování samostatně, skupinově a nejčastěji společně. Rozvíjeli si zejména kompetence k učení, pracovní, příležitostně komunikativní i sociální. K jejich motivaci přispívalo vyhledávání informací, práce s interaktivní tabulí, textem, mapami a s dalšími názornými pomůckami, vhodné pozitivní využívání chyby i častá pochvala pedagoga. Propojovali mezipředmětové souvislosti, uplatňovali své zkušenosti a vědomosti. Ojedinelá prezentace samostatných krátkých referátů svědčila o schopnostech žáků sdělit informace na dané téma. Při vzdělávání cizím jazykům se aktivně zapojovali do dialogů, ve vyšších ročnících i do diskuzí. Pokud byla zařazena problémová situace, se zaujetím hledali a objevovali různé varianty řešení a dokázali je obhájit. Ve výuce českého jazyka a literatury i společenskovedních předmětů byl rozvoj žákovských kompetencí limitován menší nabídkou příležitostí k aktivnímu zapojení a ke spolupráci. V některých hodinách žáci rutinně aplikovali jazyková pravidla, plnili úkoly, které nebyly diferencované podle individuálních schopností, nebo pasivně přijímali informace. Žáci se SVP měli dostatek času na zadaný úkol, někteří však s obtížemi vykonávali přidělenou aktivitu např. písemné doplňování na základě poslechu. Většinou s nimi ale vyučující účinně pracovali. Pro rychlejší a nadané byla vždy připravena práce navíc (především na prvním stupni). Vzdělávání probíhalo ve velmi dobré atmosféře.

Vedení školy a pedagogové pravidelně sledují a vyhodnocují **výsledky vzdělávání žáků**. Průběžně je projednávají v metodických orgánech i pedagogické radě. Analýza záznamů ukázala v hodnocení chování převahu v udělování negativních výchovných opatření oproti pochvalám především na druhém stupni. Zapojení žáků 1. ročníku do vzdělávacího systému je bezproblémové. V klasifikaci při přechodu z prvního na druhý stupeň nebyly zaznamenány výrazné odchylky. Pro interní hodnocení učitelé využívají vlastní kontrolní písemné práce, které následně analyzují a závěry projednávají v metodických orgánech. Žáci se také každoročně úspěšně účastní různých vědomostních, jazykových, kulturních a sportovních soutěží.

Poradenské služby zajišťují 2 výchovné poradkyně. V jejich působnosti je především péče o 39 žáků většinou s vývojovou poruchou učení, kteří se vzdělávají podle individuálních vzdělávacích plánů (dále IVP). Mají na starosti také 21 žáků s méně závažným zdravotním postižením. Mimořádně nadaní žáci mají zpracované IVP v souladu s legislativou. Zapojením do projektu *Virtuální škola pro mimořádně nadané žáky* si zvýšili dovednosti v oblasti ICT, využívali vyučovací moduly i testy k ověřování znalostí prostřednictvím e-learningu a samostudia. V návaznosti na projekt je realizován *Kroužek*

tvůrčivých činností vedený školní psycholožkou. Učitelé se také individuálně věnují žákům-cizincům k překonání jazykové bariéry a porozumění učivu.

Individuální vzdělávací plány pro žáky se SVP jsou vypracovány nevhodně na dvouleté období, neobsahují všechny náležitosti (chybí časové a obsahové rozvržení učiva, nezahrnují prokazatelně vyhodnocení dodržování postupů a opatření v něm stanovených). Zákonní zástupci jsou s IVP seznamováni, pokrok či neúspěch žáků řeší s učiteli při konzultacích. V rámci své kontrolní činnosti výchovné poradkyně revidují dodržování stanovených doporučení poradenským zařízením, kdy kontrolují písemnosti a hodnocení v žákovských knížkách. Přestože příslušnou dokumentaci sledují, bylo ČŠI zjištěno jen částečné zohledňování vzdělávacích potřeb těchto žáků. Analýzou sešitů a žákovských knížek bylo shledáno, že některé učitelky nerespektují doporučení poradenských zařízení. To se promítá do neprůkazného způsobu klasifikace. Vyučující sice využívají doporučené ústní zkoušení, které se však v českém jazyku a literatuře odráží převážně v aplikaci gramatických pravidel. To ale není dostačující pro rozvoj komunikativních dovedností žáků. Chybí vyvážené hodnocení ze všech složek českého jazyka. Dále pedagožky uplatňují navržená doplňovací cvičení, avšak jen u žáků s IVP, u žáků s tolerancí jejich potřeby někdy nedodržují. Celkově je hodnocení často nepřiměřeně náročné a pro žáky demotivující.

Škola realizuje pro žáky se SVP doporučenou individuální péči i mimo vyučování ve 2. – 9. ročníku. Ve srovnání s ostatními školami není tento přístup samozřejmý. Na prvním stupni ji provádí externí speciální pedagožka v rámci hodin českého jazyka jednoho ročníku, na druhém stupni probíhá v nepovinném předmětu *Nápravy* s proškolenými učitelkami českého jazyka.

Výchovné poradkyně spolupracují s psycholožkou z pedagogicko psychologické poradny, se školní psycholožkou, s oddělením sociální prevence při úřadu městské části, konzultují s rodiči i učiteli, iniciují výchovné komise. Výchovné poradkyně i školní metodici prevence si vedou přehledy o svých činnostech, zatím však nevypracovali jejich hodnocení ani neuvedli následná opatření pro následujícího období.

Prevence rizikového chování se uskutečňuje podle **Minimálního preventivního programu** (dále MPP) včetně programu proti šikaně. Vzhledem ke dvěma budovám pracují na škole dva školní metodici prevence pro první a druhý stupeň. Cílem MPP je vytvořit a podporovat zdravé klima školy se zaměřením na prevenci šikany, záškoláctví, zneužití návykových látek, kriminality a ostatních sociálně patologických jevů. K tomu přispívají organizované školní i třídní akce a zařazování témat prevence do jednotlivých předmětů. Školní metodikové prevence koordinují předávání informací, využívají nabídek organizací, které připravují zajímavé programy pro žáky. Ti jsou také pravidelně poučováni o možném ohrožení zdraví. S tím koresponduje i snižující se počet úrazů.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy byla jmenována do funkce v červenci 2003 a splňuje předpoklady stanovené pro její výkon. Řízení opírá o *Koncepci rozvoje školy* a navazující pravidelně vyhodnocované roční plány. Dalšímu zlepšování školy napomáhá realizovanými opatřeními např. ke kvalitativním změnám v materiálních i finančních předpokladech vzdělávání nebo k požadovanému posunu v práci některých učitelů.

Úroveň řízení je vysoká, podílejí se na ní i dva zástupci. Dílčí nedostatky byly zjištěny v kontrolní činnosti, a to ve vedení povinné dokumentace:

- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2010/2011 neobsahuje údaje o výsledcích vzdělávání žáků,
- třídní kniha třídy IV. B ve školním roce 2009/2010 neobsahuje průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu ve vyučovacím předmětu hudební výchova;
- záznamy v třídních knihách 6. – 9. ročníku ve školním roce 2009/2010 dokládají neplnění učebního plánu ŠVP (četné odvolané hodiny ve většině vyučovacích předmětů; jejich nahrazování domácí přípravou žáků),
- rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2011/2012 obsahuje pro žáky 6. – 9. ročníku v dopoledním vyučování sedm vyučovacích hodin.

Ostatní dokumentace (školní matrika, rozhodnutí ředitelky školy o právech a povinnostech v oblasti státní správy, záznamy z pedagogických rad, kniha úrazů) je v souladu s právními předpisy. Ve školním řádu byla v průběhu inspekce doplněna a upřesněna některá pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (převod slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení, žádost zákonného zástupce žáka o přezkoumání výsledků hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření; výchovná opatření; způsob získávání podkladů pro hodnocení).

Personální podmínky vytvářejí z hlediska věkového složení a odborné kvalifikace učitelů vhodné předpoklady k naplňování vzdělávacího programu. Po sloučení škol se pedagogický sbor podařilo stabilizovat, průběžně doplňovat a obměňovat mladými pedagogy. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, především v oblasti jazykové a ICT. Je však třeba se zaměřit na vzdělávání ve strategiích vedoucích k rozvoji všech klíčových kompetencí žáků.

Škola rozvíjí účinnou spolupráci se zřizovatelem a školskou radou. Dále tu pracuje Rodičovská rada, která sponzoruje i některé činnosti, vybavení a dle možností se zapojuje do mimoškolních činností (např. doprovod na různé akce). Komunikace s rodiči je standardně zajištěna, měsíčně je jim zasílán e-mailový zpravodaj a samozřejmostí jsou individuální pohovory. Informace mohou získat na kvalitních webových stránkách.

Ve vzdělávání převažovala frontální výuka se střídáním různých aktivizujících činností. Pedagogové rozhovorem a návodnými otázkami zapojovali žáky do úkolu nebo diskuze, občas zařadili práci ve skupinách, ale ta ne vždy účinně podporovala rozvoj personálních a komunikativních dovedností. Učitelé začlenili řešení poutavých činností, které zvyšovalo zaujetí žáků, využívali jejich zkušeností, podněcovali zájem se co nejvíce naučit. Zejména na prvním stupni respektovali jejich odlišnosti ve výkonnosti. Ojedinelé metodické chyby některých vyučujících vyplývaly z jejich nezkušenosti a neovlivňovaly zásadním způsobem kvalitu vzdělávání (např. méně času k prezentaci výsledků učení). Se žáky se ŠVP někteří pracovali individuálně, s výjimkou vzdělávání v cizích jazycích, kde jejich potřeby a možnosti téměř nerespektovali. Učitelé žáky průběžně motivovali a hodnotili, minimálně je vedli k sebehodnocení, vůbec ke vzájemnému hodnocení. V závěru některých vyučovacích hodin zhodnotili průběh vzdělávání, ocenili i jednotlivce.

Finanční zdroje příspěvkové organizace v posledních třech letech tvořily dotace ze státního rozpočtu, rozvojové programy, provozní a účelové finanční prostředky zřizovatele, dále finance z doplňkové činnosti a sponzorské dary. Prostředky získané z rozvojových programů (zejména v roce 2009) přispěly ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání a k vyšší motivaci zaměstnanců. V rámci specifické primární prevence se škola zapojila do projektu *Táhneme za jeden provaz* (Zdravé město Praha). Vedení se aktivně podílelo i na zajištění finančních prostředků z jiných zdrojů v rámci grantů (JPD 3, Geologická expozice, OPPA). Ze strany zřizovatele měla škola dostatečnou podporu v provozních výdajích, v rámci účelových dotací přispíval na primární prevenci (adaptační pobyty) a

odměny zaměstnanců. Podílel se také na obnově investic. Management sleduje dílčí výdaje ve vybraných oblastech a přijímá úsporná opatření především ke snížení nákladů na energie (např. termoregulační ventily na topení, pohybová světelná čidla). Hospodaření organizace bylo ve sledovaném období vyrovnané. Díky finančním prostředkům z jiných zdrojů jsou vytvořeny dobré předpoklady pro realizaci ŠVP.

Managementu se daří průběžně zlepšovat **materiální předpoklady** pro činnost školy. Od roku 2009 došlo v obou dvoupatrových budovách k několika rekonstrukcím a obnově materiálního vybavení (modernizace školních jídelen, zasíťování budov, renovace kabinetů). Za podpory zřizovatele proběhla přestavba sociálního zařízení. V rámci účelové dotace a grantů bylo doplněno ICT vybavení (např. interaktivní tabule, dále audiovizuální techniku, učební a kompenzační pomůcky). Škola disponuje 4 počítačovými učebnami, ve většině tříd je umístěn počítač, každý pedagog má svůj PC a cca 1/3 z nich i notebook. Ke zkvalitnění vzdělávání přispívá i 8 standardně vybavených jazykových tříd, mediální učebna s interaktivní tabulí a dataprojektorem. Škola disponuje 2 přednáškovými sály, ve kterých probíhá kromě různých akcí také výuka a zájmová činnost. K aktivnímu využití volného času žáků slouží herna stolního tenisu se 3 stoly. Sportovní zázemí tvoří venkovní velké hřiště a 2 tělocvičny.

Celkové hodnocení školy

- *Činnost příspěvkové organizace je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.*
- *Převaha frontální výuky vytváří méně příznivé předpoklady rozvoje všech žákovských kompetencí. Je zapotřebí častěji zařazovat kooperativní formy, efektivní zpětnou vazbu, sebereflexi žáků i jejich vzájemné hodnocení včetně důsledné diferenciací k zajištění individuálních potřeb všech žáků.*
- *Poradenské služby jsou funkční s nedostatky v IVP pro žáky se SVP. Pro zohlednění jejich individuálních vzdělávacích potřeb je nutné respektovat ve výuce odborná doporučení poradenských zařízení.*
- *Klima školy je vstřícné. Podporuje zdravý vývoj žáků. Realizované preventivní strategie pozitivně ovlivňují úspěšnost žáků. Velmi dobře je využívána spolupráce s rodiči.*
- *Materiální a finanční zdroje dostatečně podporují realizaci ŠVP. Hospodaření školy bylo ve sledovaném období vyrovnané.*
- *Ředitelka splňuje předpoklady pro výkon řídicí funkce. Stabilizovala pedagogický sbor a vytvořila dobré podmínky pro uskutečňování cílů vzdělávacího programu. Promyšlená personální strategie a realizované DVPP ovlivňuje výchovně vzdělávací proces částečně, je třeba se zaměřit na vzdělávání učitelů v oblasti efektivních postupů vedoucích k rozvoji všech dovedností žáků.*

Ke zvýšení účinnosti řízení školy je zapotřebí zlepšit kontrolní činnost a dále:

- *zpracovávat výroční zprávy o činnosti školy v souladu s § 7 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů,*
- *zajistit, aby třídní knihy obsahovaly průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu dle § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona,*

- *zajistit uskutečňování vzdělávání podle ŠVP v souladu s § 7 odst. 2 školského zákona,*
- *zajistit, aby žáci 6. až 9. ročníku měli v dopoledním vyučování nejvýše šest vyučovacích hodin v souladu s § 1 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů,*
- *při vzdělávání žáků se SVP respektovat § 16 odst. 6 školského zákona,*
- *IVP musí být vytvářen podle § 6 odst. 4 písm. b) vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů,*
- *výchovné poradkyně i školní metodici prevence v písemných záznamech o rozsahu a obsahu svých činností musí mít navržená a realizovaná opatření; tento požadavek je dán přílohou č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 14 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, které se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 10. února 2012

(razítko)

Mgr. Jana Pocová, školní inspektorka

J. Pocová, v. r.

Mgr. Jirí Mikoláš, školní inspektor

J. Mikoláš, v. r.

Mgr. Boris Tvarůžek, školní inspektor

B. Tvarůžek, v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

I. Černá, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 20. 2. 2012

(razítko)

Mgr. Irena Lhotková, ředitelka školy

I. Lhotková, v. r.

Připomínky ředitelky školy

Datum: --

Připomínky nebyly podány.

Připomínky ředitelky školy

Datum: --

Připomínky nebyly podány.